

GK 67
7/11378

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610- 144
Konu : Yazılı Soru Önergesi

1258

26 OCAK 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığının 21.12.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18194 sayılı yazısı

Hatay Milletvekili Sayın Süleyman Turan ÇİRKİN'in tarafıma tevcih ettiği, 7/11378 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER:

Ek-1 Önerge Cevabı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:	Bilgi:
TBMM Bşk.	Başbakanlık

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN SÜLEYMAN TURAN ÇİRKİN'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/11378)

Soru 1:

Hazine Müsteşarlığına bağlı Hazine Kontrolörleri Kurulu'nun hazırladığı raporda aşağıdaki ifadeler yer almıştır:

"TKİ kendi kaynaklarından kömür dağıtmak yerine özel firmalardan kömür alarak en iyimser hesaplamalarla 19 milyon 462 bin TL kamuyu zarara soktuğu anlaşılmıştır. Bu kamu zararı sadece 2008 yılı içerisinde gerçekleştirilen kömür alım ihalelerinden kaynaklanmakta olup bu kapsamda 2003-2008 yılları arasında gerçekleştirilen toplam 1 milyar 475 milyon 310 bin TL tutarlı kömür ve nakliye alımlarının tamamı dolayısıyla oluşması muhtemel zararlar bu kapsamda yer almamaktadır. TKİ'nin aynı işlemleri 2003 yılından beri gerçekleştirmiş olduğu düşünüldüğünde bu zararın tutarının çok yüksek olması muhtemeldir.", "İhaleye giren özel sektör firmalarının başta işçilik olmak üzere üretim maliyetlerinin, bir kamu kurumu olan TKİ'nin maliyetlerinin çok altında olmasının rasyonel bir beklenti olduğu, bu durum dolayısıyla; TKİ'ye böylesine yükseltilmiş fiyatlarla kömür satışları sırasında aşırı kâr eden bu firmaların gerçekleştirilen işlemlerden haberdar olmadıklarını ve bu işlemler dolayısıyla masum olduklarını düşünmek mümkün değildir. Gerçekleştirilen bu işlemler sonucunda kayıp eden kamu, kazanan özel firmalar olmuştur."

-Türkiye Kömür İşletmeleri'nin kaynaklarında bulunan kömür miktarı ne kadardır?

Cevap 1:

TKİ Genel Müdürlüğü uhdesinde bulunan sahalardaki kömürün mevcut durumdaki toplam rezervi 2.567.754.000 ton dur. TKİ Genel Müdürlüğünün sahalarında bulunan kömürlerin; %34'ü 1.000-2.000 k.kcal/kg, %47'si 2.000-3.000 k.kcal/kg, %19'u 3.000-4.000 k.kcal/kg aralığındadır.

Sorular 2, 3:

-Hazine Kontrolörleri Kurulu'nun raporunda yer aldığı üzere, TKİ, neden kendi kaynaklarından kömür dağıtmak yerine özel firmalardan kömür alımını tercih etmiştir?

-TKİ'nin, aynı miktar kömürü kendi kaynaklarından karşıladığında oluşacak maliyet rakamı nedir?

Cevaplar 2, 3:

Genellikle, her yılın ilk ayında yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararını takiben TKİ Genel Müdürlüğü, 81 İl Valiliğinden ihtiyaç duydukları kömür miktarı ile fakir aile sayısına ilişkin bilgileri istemektedir. Bu bilgilerin TKİ Genel Müdürlüğüne ulaşmasından sonra Bakanlar Kurulu Kararnamesi gereği Valilikler ile TKİ Genel Müdürlüğü arasında bir protokol imzalanmaktadır. Yılın ilk yarısına kadar tamamlanabilen protokollerin yürürlüğe girmesinden sonra sevkiyatlara başlanabilmektedir. Bu aşamada, TKİ'ce kömür dağıtım planlaması yapılmış ve protokolleri imzalanmış olmasına rağmen, önemli sayıdaki il ve ilçelerin Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları; depolanacak yer olmaması, il ve ilçe içindeki nakliye ihalesinin yapılmamış olması ve benzeri değişik nedenlerle kömürlerinin Ağustos-Eylül aylarından sonra gönderilmesini talep etmektedirler. Dolayısıyla, kömür sevkiyatlarına yoğun olarak Temmuz-Ağustos ayından itibaren başlanabilmekte, Bakanlar Kurulunca bir yıl süre zarfıyla TKİ'ye verilmiş olan görev 4-5 ay gibi bir süre içinde tamamlanmaya çalışılmaktadır.

Diğer taraftan, kömüre yoğun talebin olduğu Ağustos-Aralık döneminde, TKİ Genel Müdürlüğünce üretilen ısınma nitelikli kömürlerin bir bölümü Bakanlar Kurulu Kararı gereğince ihtiyaç sahibi ailelere gönderilirken, bir kısmı resmi kurumlara ve piyasada dengeleri koruyabilmek, ithal kömüre alternatif olarak alım gücü olan orta gelir grubundaki vatandaşlarımıza yerli kömür seçeneğini sunabilmek, bayiler ile yapılmış sözleşmeler gereği piyasaya verilmektedir.

Bu bağlamda, piyasa talepleri ile dönemsel olarak çıkan Bakanlar Kurulu Kararı gereği dağıtılacak olan kömürlerin tamamının TKİ Genel Müdürlüğü tarafından mevcut durumda karşılanması mümkün olmamaktadır.

Bu çerçevede, 2008 yılında fakir ailelere TKİ tarafından gönderilen kömür miktarı 1.627.619 ton olup bunun karşılığında Hazine'den talep edilen bedel ise 433.283.295 TL olmuştur. Bu miktarın tamamının Kurum'a ait ocaklardan karşılanmış olması halinde bu bedelin 525.498.187 TL olacağı TKİ Genel Müdürlüğünce hesaplanmıştır.

Sorular 4, 5, 6, 7:

- TKİ'nin 2003-2008 yılları arasında gerçekleştirdiği kömür alımları miktarı ne kadardır?

-Bu alımlar ve dağıtılan bedava kömür nedeniyle bu yıllar arasında oluşan toplam görev zararı ne kadardır?

-TKİ'nin görev zararı Hazine tarafından karşılanmaması halinde, oluşan bu zarar hangi kaynaktan kapatılacaktır?

-TKİ'ye bedava dağıtılan kömür karşılığı Hazine'den ne kadar ödeme yapılmıştır? Hazine'nin ödeme yapmadığı miktar ne kadardır?

Cevaplar 4, 5, 6, 7:

2003-2008 yılları arasında Bakanlar Kurulu Kararı gereği dağıtılan kömür miktarı 7.390.665 ton olup, bunun 667.789 tonu özel sektörden alınmıştır. TKİ Genel Müdürlüğünün Bakanlar Kurulu Kararları gereği yaptığı kömür dağıtımı nedeniyle herhangi bir görev zararı oluşmamıştır. TKİ Genel Müdürlüğünün hesaplarına göre, Hazine'den 2008 yılından 101.617.016 TL alacağı bulunmakta olup 2009 yılı değerleri henüz kesinleşmemiştir.